

LASNIČARSTVO

PROGRAM FRIZER:
praktični pouk

Kazalo

Zgodovina lasničarstva na kratko	1
Namen lasničarskih izdelkov	1
Lasni ortopedski izdelki	1
Lasni modni dodatki	3
Maskerski izdelki	3
Lasničarsko orodje	4
Lasničarski materiali	5
Vrste las, dlak in vlaken primernih za lasničarstvo	5
Izdelava lasničarskih izdelkov	7
Priprava materiala	7
Priprava stojala za vpletanje	8
Vpletanje (tresiranje) las	9
Šivanje lasnega vstavka	9
Uporaba lasnega vstavka	10
Nega lasnega vstavka in lasulje	10
Izdelovanje kite	10
Tamburiranje	12
Izdelovanje brkov, brad, zaliscev	12
Dokumentacija in viri	14

Zgodovina lasničarstva na kratko

Lasničarske izdelke so poznale že stare civilizacije. Stari Egipčani so nosili lasulje s kitkami, izdelane iz človeških las. Rimljanke so uporabljale lasne vstavke s kovinskimi žicami za oporo. Po volji Ludvik XIII, ki je dokaj mlad začel izgubljati lase, so bile v baroku aktualne lasulje iz konjske žime ali človeških las. V rokokoju so dame nosile do 60cm visoke pričeske, oblikovane iz lasulj in lasnih vstavkov.

Od sredine dvajsetega stoletja si je vse več ljudi lahko privoščilo lasničarske proizvode, ki so se do takrat uporabljali večinoma v gledališču, operi, filmu in visoki družbi. V osemdesetih letih je prišlo do nenadnega razvoja lasničarske industrije, zato imamo danes na razpolago številne ortopedske, modne in maskerske lasne izdelke, ki se uporabljajo v vsakdanjem življenju za raznorazne priložnosti.

Namen lasničarskih izdelkov

Lasni ortopedski izdelki

se uporabljajo, za prekrivanje neporaščenega dela lasišča, ki je posledica različnih bolezni in fizičnih poškodb. Izdelani so izključno iz odrezanih človeških las. Poznamo:

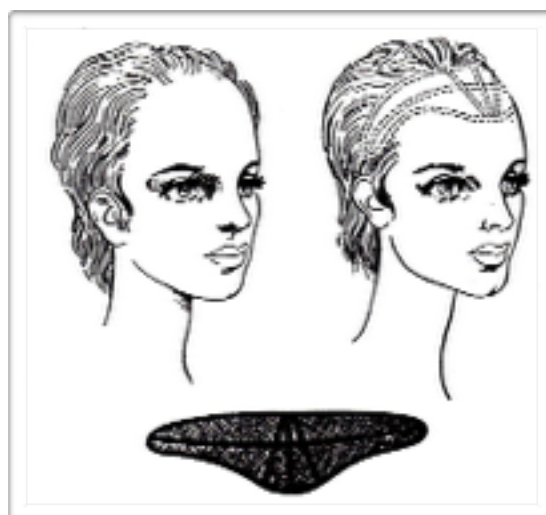
- industrijske in ročno izdelane lasulje visokega cenovnega razreda

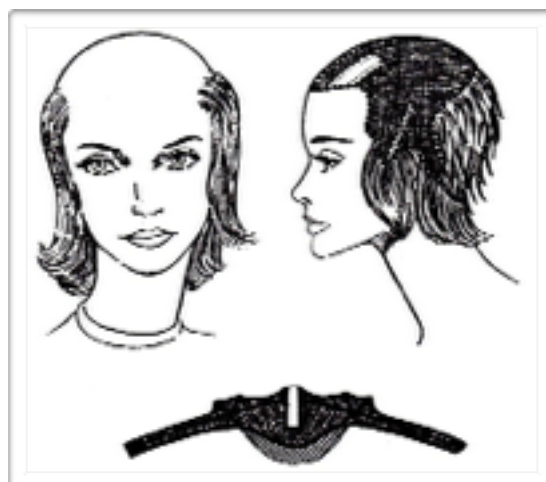
- polovične transformacije za prekrivanje ženske plešavosti

- četrtninske transformacije ali čelnico

- tričetrtninske transformacije za prekrivanje celotnega temenskega dela

- tupe za prekrivanje moške pleše

Vse ortopedske izdelke prilepimo na glavo z namenskim dvostranskim lepilnim trakom, ki ne škoduje koži in se uporablja tudi pri maskerstvu za lepljenje brad, brkov, obrvi, zaliscev...

Lasni modni dodatki

se v frizerstvu uporabljajo za oplemenitenje pričeske. Izdelani so iz sintetičnih las, katerih barvo ne moremo spreminjati, ali naravnih, ki jih lahko po potrebi barvamo. Največ se uporabljajo lasni vstavki z dodanimi klipi različnih oblik, kite, čopi, pol lasulje in prameni za podaljševanje las.

- na prvi sliki so lasni podaljški v obliki trakov in na drugi podaljški s keratinskimi čepki

- na prvi sliki je čop lasni vstavek, na drugi lasni vstavek z dodanimi klipi in na tretji kita

Maskerski izdelki

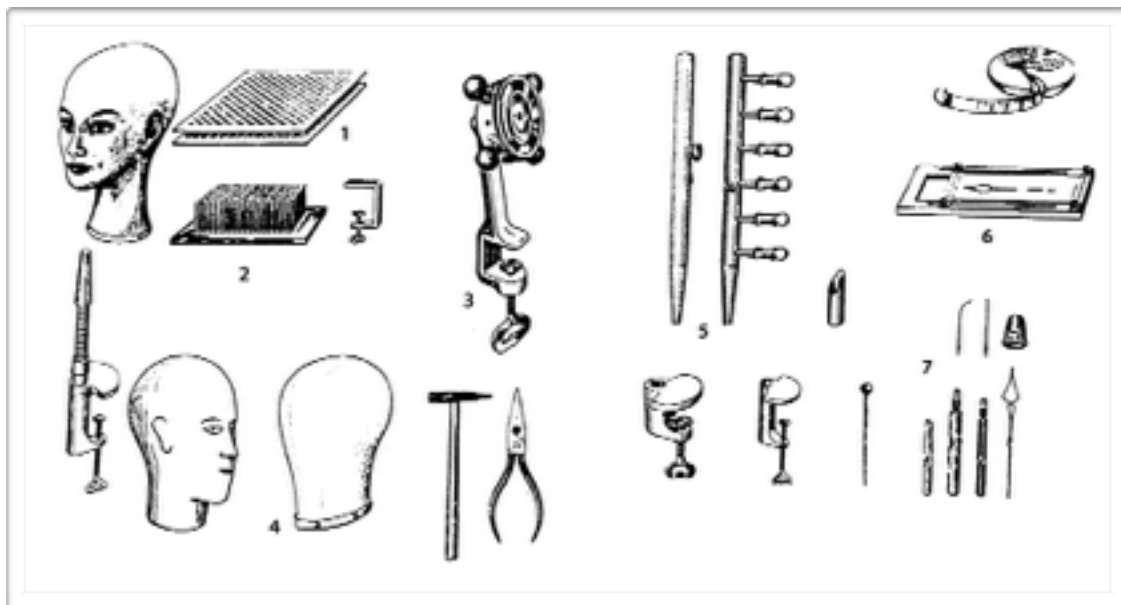
se uporabljajo za spreminjanje podobe nastopajoče osebe v skladu z vsebino dela ali prireditve bodisi v gledališču, baletu, operi, filmu in na različnih zabavah. Potrebne materiale izberemo glede na vrsto maske in čas dogajanja.

- na prvi sliki je Filip II in na drugi Mefisto (Faust)
- za maski so uporabljeni: brada, brki, zalisci, lasulja in lasni vstavki - vsklajeni s slogom ličenja

Pri maskerstvu je potrebno za doseg cilja združiti znanje frizerstva, lasničarstva in ličenja. Za uspešno delo sta nujna temeljita priprava in tesno sodelovanje z vodjo celotnega projekta.

Lasničarsko orodje

- 1. Mikalnik (grdeša, krteča ali gradaše)** je sestavljen iz dveh kožnih delov, v katerih so goste jeklene iglice. Vanj polagamo sortirane pramene las, obrnjene v isto smer.
- 2. Greben z vijaki** je kovinska plošča z jeklenimi iglami, ki jo med delom pritrdimo na mizo. Skozi greben lase grebenimo, sortiramo po dolžini in istočasno odstranimo odvečne kratke lase. Sortirane pramene položimo v mikalnik.
- 3. Stroj za zvijanje pletenic (kordelj)** se uporablja za ročno izdelovanje kit iz lasne trese.
- 4. Lesena glava s stojalom** je lahko različnih velikosti in služi za izdelavo lasulj.
- 5. Stojalo za vpletanje las (tresirni okvir)** je sestavljeno iz dveh kosov, ki ju z nosilci pritrdimo na mizo, na enem je več lukenj z vijaki in na drugem en vijak.
- 6. Okvir za tamburiranje** služi za ročno izdelovanje preče na cestni lasulji.
- 7. Igle za vozlanje** so pri ročni izdelavi lasulj, brkov, brad, zaliscev in obrvi namenjene vozlanju las na til. Pomagamo si z naprstnikom.

Pri izdelavi uporabljamo tudi klešča, kladivo za montažo, krojaški meter in šivanke za sestavljanje lasnih tres.

Lasničarski materiali

Kakovost lasnih vložkov, lasulj, kit, tupejev, brad in brkov je odvisna predvsem od lasnega materiala. Najbolj cenjeni so evropski lasje, saj jih je na tržišču najmanj. Po debelini obliki in barvi najbolj ustrezajo Evropejcem. Ker lasem azijskega izvora med obdelavo odstranijo luskasto plast, izgubijo naravni lesk in so zato slabše kvalitete.

Vrste las, dlak in vlaken primernih za lasničarstvo

VRSTA	ZVRST	IZVOR	ZNAČILNOSTI	IZDELKI
pravi lasje	evropski lasje	severna Evropa	svetli, mehki, tanki do srednje debeli (0,06mm), zrastejo do 100cm, niso kemijsko obdelani	kakovostne in ortopedske lasulje, nadomestki in dodatki
		srednja Evropa	srednje svetli, trši, rahlo valoviti, srednje debeli (0,08mm), zrastejo do 120cm	
		južna Evropa	debeli, trdi in temni lasje, zrastejo do 70cm	
	azijski lasje	Kitajska, Indija, Koreja, Japonska	temni, zelo trdi, gladki in zelo debeli (0,1mm in več), manj kakovostni, s kemijskimi sredstvi jih zmehčajo, stanjšajo in svetlijo	cenejše lasulje nižje kakovosti, lasni dodatki in nadomestki, vadbene lutke

VRSTA	ZVRST	IZVOR	ZNAČILNOSTI	IZDELKI
	remi lasje	vse lokacije	zbirek vseh vrst izpadlih las	izdelki nižje kakovosti in za krep vplet
živalske dlake	bivolja dlaka	dlaka s trebuha, grive in repa tibetanskega jaka	dlake so dolge 30 - 60cm, so zelo trde, mastne in umazane, odstranijo jim luskasto vrhnjo plast in jih razbarvajo ali pobarvajo	za zgodovinske in karakterne lasulje (rokoko) ter za maskerske izdelke: brade, brke, zalisce
	angorska dlaka	angorska koza (Mala Azija)	dlake so dolge do 30cm, so zelo mehke, mešajo jih z dlako bivolov	za gledališče, operne, filmske in televizijske lasne izdelke
	dlaka tibetanske koze	Tibet	sivobeke barve, zraste do 20cm ter je debelejša od dlake angorske koze	za maskerske izdelke: brade, brke, zalisce
	dlaka ovce	domača ovca	kodrasta dlaka naravne bele barve z rdečerjavimi pigmenti, grobe dlake so manj kodraste	za cenejše lasničarske izdelke in krep, ki ga potrebujemo za maskerska dela
	konjska žima	konjski rep	žimo ločijo in uredijo (imenujemo jo tudi cepljeni francoski lasje)	za gledališče, filmske, operne in televizijske lasne izdelke

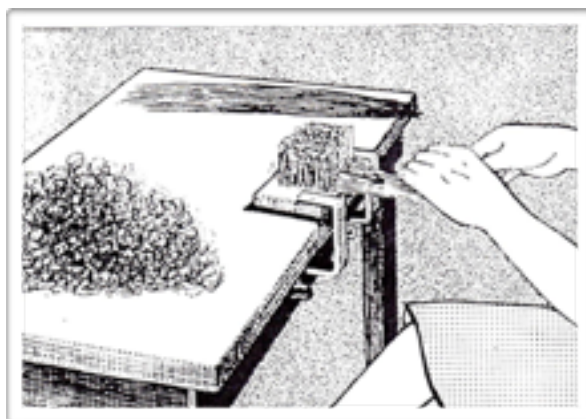
VRSTA	ZVRST	IZVOR	ZNAČILNOSTI	IZDELKI
rastlinska vlakna	morska trava, konoplja, vlakna susije	Azija, srednja Evropa, Sredozemlje	vlakna so različne finosti in dolžin, gladka, groba, neprožna	za gledališke, operne, filmske in televizijske lasne izdelke, za fantazijske lasulje, za otroške in izložbene lasulje
sintetični lasje	poliamidna, poliakrilna, poliestrska vlakna	pridobivamo jih s postopki kemičnega predenja	vlakna neomejenih dolžin, primerna za zelo dolge lase, lahko so gladka ali kodrasta, obliko obdržijo tudi v vlažnem stanju, se naelektrijo	za izdelavo modnih, cenenih ortopedskih lasulj in drugih izdelkov za fantazijske in izložbene lasulje

Izdelava lasničarskih izdelkov

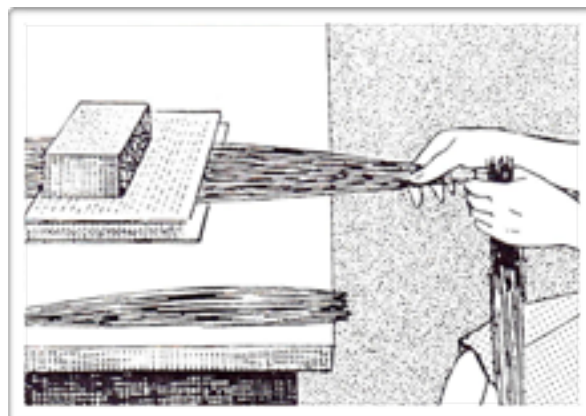
Pred izdelavo se pogovorimo s stranko, da ugotovimo, katera oblika lasnega vstavka bo najprimernejša za njene ali njegove potrebe. Nato izberemo primeren material in pripravimo orodje, pribor ter potrebne pripomočke.

Priprava materiala

- s pomočjo grebena lase zgrebenimo

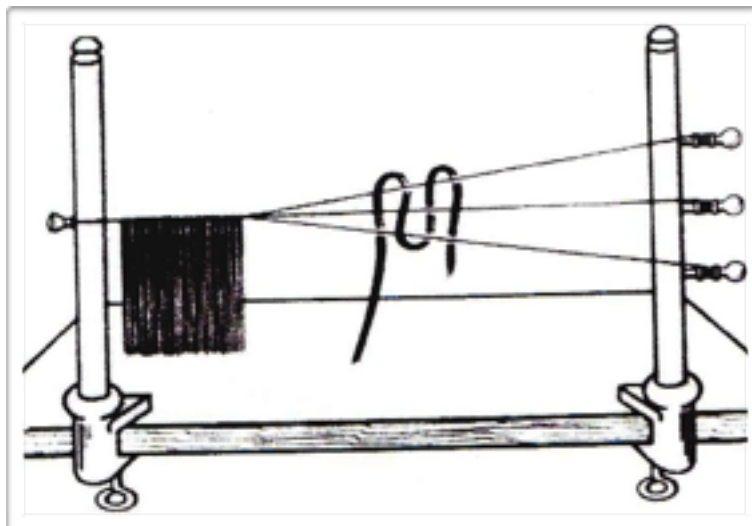

- pramene las vložimo v mikalnik tako, da odrezani del pramenov, ki jih bomo opletali, gleda 2cm iz mikalnika na eni strani in konice las na drugi

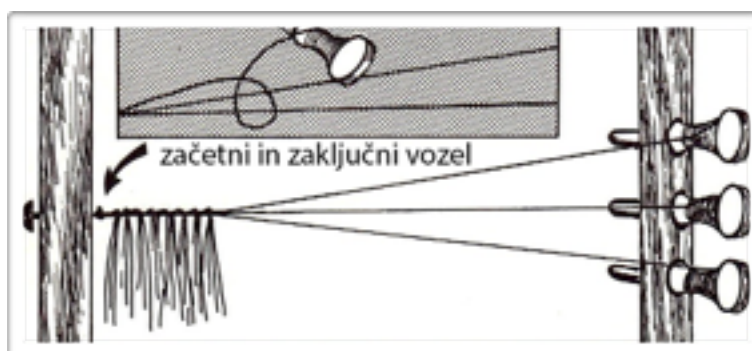

Priprava stojala za vpletanje

Oba kosa stojala, odmaknjena drug od drugega 70 - 75cm, s pomočjo nosilcev pritrdimo na mizo. Na tri vijake desnega stojala v isti smeri navijemo tapetniški sukanec, ki ga nategnemo in privežemo na vijak levega stojala.

Pri vijaku levega stojala naredimo s spodnjo nitjo en centimeter začetnih vozlov, s katerimi utrdimo začetek trese.

Vpletanje (tresiranje) las

Pramene las iz mikalnika vpletamo poleg začetnih vozlov ob levem stojalu. Vpleteni prameni lahko vsebujejo največ do dvajset las - sicer so predebeli, morajo biti enakomerno zategnjeni in približno enako dolgi. Krajši del vpleta (brada vpleta), ne sme biti daljši od treh centimetrov in odrezan oziroma ravnan s škarjami. Poznamo pet različnih vpletov:

- enojni nemški vplet tvori treso za goste lasne vstavke
- dvojni nemški vplet tvori redkejšo treso za lasulje, kite
- angleški ali krovni vplet je primeren za zunanji del lasnega vstavka
- vplet za prečo (lasulje) skrije robove izdelka
- vplet za krep (brki) kuhamo, da se lasje preparirajo - skrepajo

Z vpletanjem lasnih pramenov dobimo treso, katere dolžino določimo glede na potrebe stranke. Za povprečni lasni vstavek potrebujemo do 80cm trese, ki jo končamo z enim centimetrom zaključnih vozlov iz spodnje niti.

Šivanje lasnega vstavka

Iz trese ročno zašijemo skrbno načrtovan lasni vstavek s klipi ali glavnički. Uporabimo tapetniški sukanec, ki ga vdenemo v šivanko in na koncu niti naredimo vozel, da bo prvi vbod ostal na mestu. Sukanec ne sme biti predolg, ker je iz sintetike in se rad vozla.

Uporaba lasnega vstavka

Lasni vstavek s klipi, lasnicami ali glavniki priprimo na suhe lase. Pri česanju uporabimo različne tehnike oblikovanja pramenov, kot so tupiranje, kodranje ali ravnanje z likalnikom in kodranje s figarom. Končna pričeska mora biti čvrsta in obstojna. Njena oblika je odvisna od improvizacije, domišljije, znanja in spretnosti frizerja.

Nega lasnega vstavka in lasulje

Naravni lasni vstavek ali lasuljo peremo po dolžini. Uporabimo šampon in regeneratorski balzam, ki ju temeljito speremo, nakar vstavek ali lasuljo nežno osušimo - ne gnetemo. Oblikujemo ju lahko z navijalkami, likalniki in krtačami za lase.

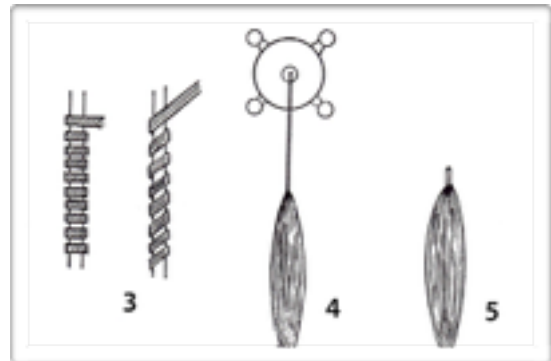
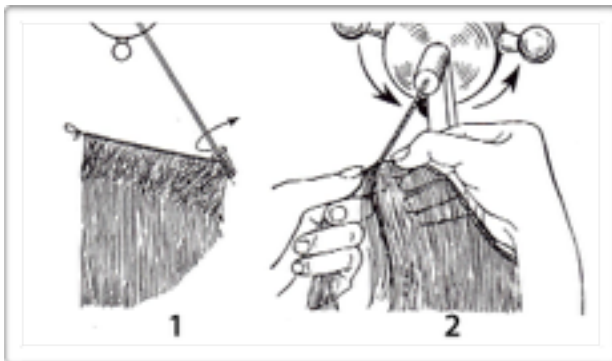

Sintetičnih lasnih vstavkov in lasulj ne peremo in oblikujemo. Ko se lasje po določenem času zaradi naelektrenosti sprimejo, izdelek ni uporaben.

Izdelovanje kite

1. Dvojno nemško treso iz kratkih las prišijemo na začetek sintetičnega traku v kordelju.
2. Kolo kordelja zavrtimo v nasprotni smeri urinega kazalca.
3. Trak temeljito zvijemo, treso navijamo okoli traku in prišijemo vsaka dva centimetra.
4. Nastane prvi pramen. Ko smo zadovoljni z njegovo dolžino, trak odrežemo in obdelamo.

5. Postopek ponovimo.

6. Dobimo drugi pramen.

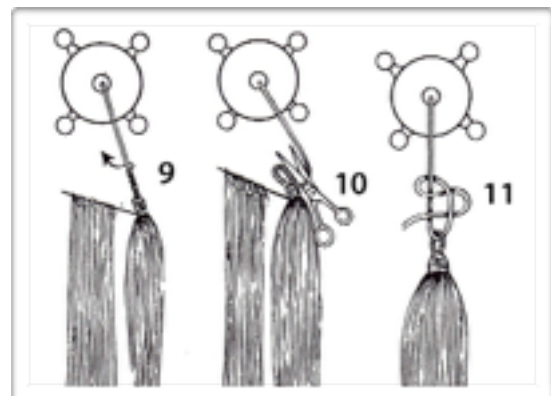
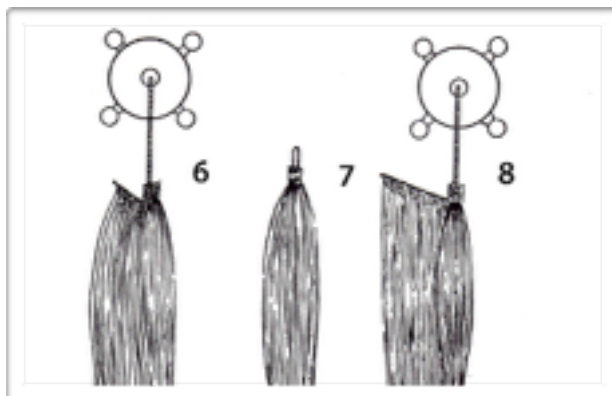
7. Postopek še enkrat ponovimo.

8. Dobimo tretji - zadnji pramen, ki mu dodamo prvega in drugega.

9. Vse tri pramene temeljito sešijemo skupaj.

10. Trak odrežemo tako, da bo dovolj dolg za zaključno - nosilno zanko.

11. Iz odrezanega traku naredimo nosilno zanko in čop sestavljen iz treh pramenov spletemo v kito.

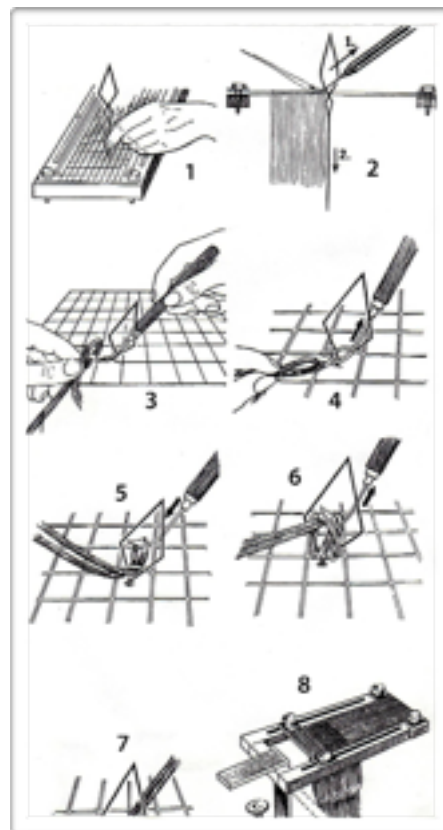
12. Končni izdelek:

Tamburiranje

1. V tamburirni okvir vstavimo skozi zgornjo gazo tamburirno iglo.
2. Pramen las potegnemo skozi til, gazo in zanko tambourine igle.
3. Z iglo za vozlanje zajamemo zanko pramena.
4. Zanko potegnemo skozi tamburirno iglo.
5. Znova zajamemo lase.
6. Lase potegnemo skozi zanko las.
7. Tamburirno iglo potegnemo s pramenom las navzdol.
8. Dobimo tamburirane pramene las.

S tehniko tamburiranja posnemamo naravni položaj in smer rasti las. Lasje, ki navpično gledajo iz zgornje plasti gaze so brez vidnih vozličkov, zato imata preča in vrtinec naravni videz.

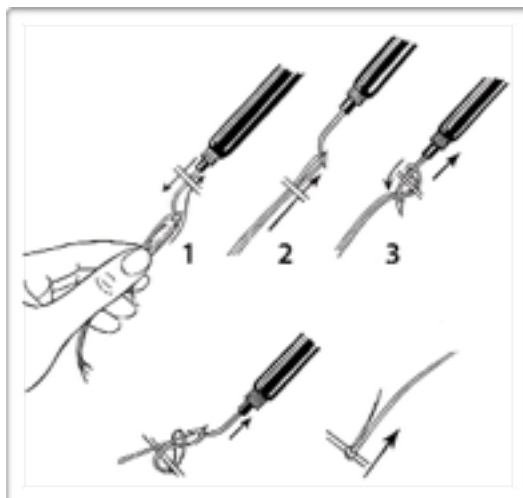
Izdelovanje brkov, brad, zaliscev

Najprej izberemo fini satenasti til, na katerega narišemo model brkov, brade ali zaliscev. Pripravimo melirane pramene iz krepa in ravnih las.

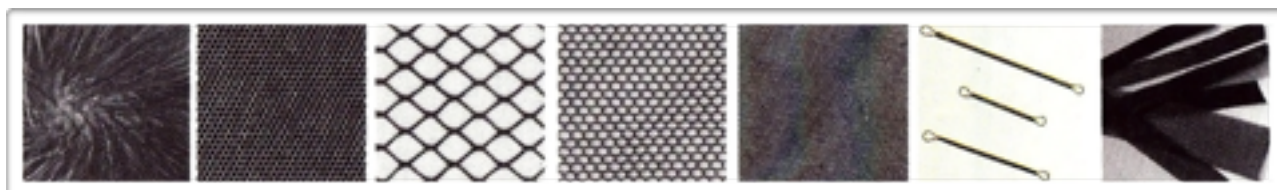

1. Iz pramena las naredimo zanko na spodnjem delu tila.
2. Z lasničarsko iglo skozi til potegnemo pramen las navzgor.

3. Iglo zasučemo, zajamemo spodnji del pramena in potegnemo skozi zanko. Zanko iz las temeljito zategnemo in utrdimo.

Spodaj so vidne različne gostote materialov, debeline igel in širine trakov za izdelavo lasničarskih izdelkov (lasulja, tupe, brada, brki, zalisci).

Dokumentacija in viri

A) Frizerska knjiga

Heinz Möller, Hans Schoeneberg, Sibylle Carstens, Lothar Schäkel, Maria-Aloisia Traub, Dieter Zack

B) Frizerstvo

Strokovna enciklopedija